

Tillämpningsanvisningar för OPF-KL

Kungälv kommun

Diarienummer: KS2019/1417
Dokumentansvarig: Kanslichef
Beslutad av: Kommunfullmäktige
Datum för beslut: 2020-04-02
Giltighetstid: 2023-12-31
Ersätter tidigare beslut: KS2018/0616
Handläggare: Kajsa Danesjö

**KUNGÄLV
KOMMUN**

ADRESS Stadshuset · 442 81 Kungälv
TELEFON 0303-23 80 00
FAX 0303-190 35
E-POST kommun@kungalv.se
HEMSIDA www.kungalv.se

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
1. ALLMÄNT	3
1.1. DEFINITIONER	3
1.2. PENSIONSMYNDIGHET.....	3
1.3. ANSÖKAN OM FÖRMÅNER	3
1.4. UPPGIFTSSKYLDIGHET	3
1.5. OMFATTNING	3
2. INFORMATION	4
3. OMSTÄLLNINGSSTÖD ENLIGT OPF-KL	4
3.1. AKTIVA OMSTÄLLNINGSSINSATSER	4
3.2. EKONOMISKT OMSTÄLLNINGSSTÖD	5
3.3. FÖRLÄNGT EKONOMISKT OMSTÄLLNINGSSTÖD.....	6
4. INFORMATION	7
5. PENSIONSBESTÄMMELSER ENLIGT OPF-KL.....	8
5.1. ÅLDERSPENSION	8
5.2. EFTERLEVANDESKYDD.....	8
5.3. SJUKPENSION	9
5.4. FAMILJESKYDD	9

1. Allmänt

OPF-KL har antagits av kommunfullmäktige 2014-10-09. Dessa tillhörande tillämpningsanvisningar har antagits av kommunfullmäktige 2020-04-02.

Anvisningarna utgår från respektive paragrafs lydelse i OPF-KL med tillhörande dokument, såsom de presenterats som förslag från Sveriges kommuner och landsting och ska läsas tillsammans med dessa.

Tillämpningsanvisningarnas syfte är att precisera och underlätta tillämpningen av OPF-KL i Kungälv kommun. Om det skulle uppstå situationer där tillämpningsanvisningarna upplevs motsäga OPF-KL, gäller bestämmelserna enligt respektive reglemente före anvisningarna.

1.1. Definitioner

Med fritidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag omfattar mindre än 40 procent av heltid.

Med deltidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag är på deltid men omfattar minst 40 procent av heltid.

Med heltidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag omfattar heltid.

Varje ny mandatperiod betraktas som ett nytt tillträde av uppdrag.

1.2. Pensionsmyndighet

Arvodesnämnden är pensionsmyndighet och har till uppgift att tolka och tillämpa OPF-KLs regler inom ramen för dessa tillämpningsanvisningar.

1.3. Ansökan om förmåner

Ansökan om förmåner enligt OPF-KL görs hos kommunens pensionsmyndighet på det sätt som pensionsmyndigheten bestämmer. Ansökan ska vara skriftlig.

1.4. Uppgiftsskyldighet

Den förtroendevalda är skyldig att lämna de uppgifter kommunen begär och som behövs för att kunna bedöma rätten till samt beräkna förmåner.

Utebliven uppgift enligt kommunens anvisningar medför att utbetalning inte sker eller att pågående utbetalning stoppas.

1.5. Omfattning

OPF-KL gäller endast förtroendevalda som avses i 4 kap 1 § kommunallagen som fullgör uppdrag i Kungälv kommun. Bestämmelserna är alltså inte tillämpliga på personer som kommunen utser till att fullgöra uppdrag hos andra juridiska personer, som till exempel bolag.

1.5.1. Förtroendevald som innehåft uppdrag hos annan huvudman

Vid beslut om vilket regelverk som är tillämpligt för respektive förtroendevald bortses från nuvarande eller tidigare uppdrag hos andra huvudmän än Kungälv kommun

En förtroendevald som tillträtt sitt uppdrag i Kungälv kommun före valet 2014 och vid tillträdet haft rätt till egenpension på grund av annat uppdrag hos annan huvudman, omfattas inte av PBF. En sådan förtroendevald tjänar i stället in pension enligt OPF-KL från och med 2015-01-01.

1.5.2. Förtroendevald som omfattats av PBF i tidigare uppdrag i kommunen

En förtroendevald som i tidigare uppdrag i Kungälv kommun omfattats av PBF och övergår till att vara fritidspolitiker utan att ha rätt till egenpension enligt PBFs bestämmelser, omfattas inte av OPF-KL i sitt nya uppdrag som fritidspolitiker. En sådan förtroendevald fortsätter i stället sitt intjänande enligt PBF om hen på nytt återkommer i uppdrag som hel- eller deltidspolitiker.

2. Information

Kommunens förtroendevalda kan kontakta Soltak AB pensionshandläggare vid frågor om sina pensions- och omställningsförmåner i uppdraget.

I samband med hel- eller deltidspolitikers avgång från sitt uppdrag, lämnar pensionsmyndigheten dessa tillämpningsanvisningar som information angående rutiner för ansökan om pensions- och omställningsförmåner. Den förtroendevalda ansöker själv om pension och omställningsförmåner.

3. Omställningsstöd enligt OPF-KL

Aktiva omställningsinsatser och ekonomiskt omställningsstöd kan komma ifråga för hel- och deltidspolitiker som omfattas av OPF-KL. Omställningsbestämmelserna syftar till att det ekonomiska omställningsstödet ska kunna kombineras med aktiva omställningsinsatser.

När längden på sammanhängande uppdragstid ska bedömas, anses inte föräldraledighet, ledighet för sjukdom eller liknande som avbrott i uppdragstiden.

3.1. Aktiva omställningsinsatser

Rätt till aktiva omställningsinsatser har den som vid avgången:

- innehar uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Kungälv kommun.
- har minst fyra års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i kommunen.
- inte har fyllt 65 år.

3.1.1. Riktlinjer för aktiva omställningsinsatser

Förtroendevalda ska erbjudas möjlighet till aktiv omställningsinsats. Den förtroendevalda ansvarar för att ta fram förslag till insats. Pensionsmyndigheten anvisar utförare för de aktiva omställningsinsatserna.

Insatserna kan som längst pågå tolv månader efter avgången från uppdraget.

3.1.2. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka om aktiv omställningsinsats senast 3 månader efter avgången från uppdraget. Insatsen ska vara påbörjad senast 6 månader efter avgången.

3.1.3. Beslut

Beslut om aktiva omställningsinsatser fattas av pensionsmyndigheten efter ansökan från den förtroendevalde.

3.1.4. Kostnadsram

Aktiva omställningsinsatser får uppgå till högst ett halvt prisbasbelopp. Omställningsinsatsernas omfattning och innehåll kan skilja sig åt mellan olika individer.

3.1.5. Uppgiftsskyldighet

Den som beviljats aktiva omställningsinsatser ska kunna styrka sitt deltagande på det sätt som kommunen fastställer.

3.2. Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången:

- innehar uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Kungälv kommun.
- har minst ett års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i kommunen.
- inte har fyllt 65 år.

Den förtroendevalda har rätt till tre månaders ekonomiskt omställningsstöd per fullgjort år i uppdraget. Ekonomiskt omställningsstöd kan som längst betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalda fyller 65 år och max under tre år.

Ekonomiskt omställningsstöd beräknas och handläggs av Soltak. Kommunen står för kostnaden.

3.2.1. Starttidpunkt för ekonomiskt omställningsstöd

Den tidsperiod som den förtroendevalda har rätt till ekonomiskt omställningsstöd börjar löpa dagen efter avgången från det uppdrag som gett rätt till förmånen. Uttaget av det ekonomiska omställningsstödet kan inte skjutas upp.

Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna bestämmelse om särskilda skäl föreligger.

3.2.2. Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning

Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning krävs från första dagen med ekonomiskt omställningsstöd.

För att ha rätt till ekonomiskt omställningsstöd krävs att den förtroendevalda:

- är inskriven på arbetsförmedlingen, är arbetsför och oförhindrad att åta sig arbete eller
- bedriver studier som berättigar till ledighet enligt studieledighetslagen eller
- har ett nytt arbete.

Den egna aktiviteten ska intygas av den förtroendevalda i samband med ansökan om ekonomiskt omställningsstöd. Om den förtroendevalda inte sökt arbete i tillräcklig omfattning, inte tagit erbjudet arbete, eller inte inkommit med underlag som styrker egen aktivitet, kan den förtroendevalda bli skyldig att återbetala hela eller delar av det utbetalda omställningsstödet.

Beslut om återbetalning fattas av pensionsmyndigheten.

3.2.3. Samordning med förvärvsinkomst

Ekonomiskt omställningsstöd ska alltid samordnas med förvärvsinkomst. Samordningen omfattar även inkomst av tjänst från eget företag eller liknande, och avgörs av pensionsmyndigheten fall till fall. Vid samordning av ekonomiskt omställningsstöd som beviljats deltidssysselsatt förtroendevald ska hänsyn tas till detta.

Den förtroendevalda ska varje månad under första, andra och tredje utbetalningsåret lämna inkomstuppgift. Detta ska göras senast den tionde i månaden efter det att inkomsten betalats ut. Inkomstuppgift ska lämnas även de månader då förvärvsinkomsten är noll kronor.

Inlämnad inkomstuppgift är en förutsättning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut. Om inkomstuppgift inte har lämnats in, sker ingen utbetalning förrän inkomstuppgiften har kommit Soltak AB tillhanda.

Avstämning sker i efterhand och kan innebära att det förtroendevalde ska ha större eller mindre ersättning vilket då korrigeras genom ytterligare utbetalning från Soltak AB eller återbetalning från den förtroendevalde.

Blankett för inkomstuppgift finns hos kommunens pensionshandläggare på Soltak AB.

3.2.4. Minskning eller indragning av ekonomiskt omställningsstöd

Om den förtroendevalda under tiden med ekonomiskt omställningsstöd utför arbete *utan ersättning* eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst, kan kommunen besluta att minska pensionen med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.

Kommunen kan också helt dra in det ekonomiska omställningsstödet om den förtroendevalda dömts för brott som medfört att hen skilts från förtroendeuppdraget i Kungälv kommun, eller dömts för brott av sådan allvarlig art att det är sannolikt att den förtroendevalda skulle ha skiljts från uppdraget om hen fortfarande innehaft det.

Beslutas av Pensionsmyndigheten.

3.2.5. Ansökan och utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd

Ansökningsblankett finns på Soltak AB hemsida.

För att få retroaktiv utbetalning från första dagen ska ansökan göras inom tre månader efter avgången från uppdraget. I annat fall beviljas förmånen från ansökningstillfället utan retroaktivitet.

Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna tidsfrist om särskilda skäl föreligger.

Maximalt tre månaders ekonomiskt omställningsstöd kan betalas ut retroaktivt, räknat från ansökningstillfället.

3.3. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången:

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Kungälv kommun,
- har minst åtta års sammanhängande uppdragstid kommunen,
- inte har fyllt 65 år.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan som tidigast betalas ut från 61 års ålder och i direkt anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd upphört. Som längst kan det betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalda fyller 65 år.

3.3.1. Regler för förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Samma regler som för ekonomiskt omställningsstöd gäller även för förlängt ekonomiskt omställningsstöd, med följande undantag:

- Det förlängda omställningsstödet beviljas och betalas ut för ett år i taget.
- Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning krävs under hela den tid den förtroendevalda har rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd.
- Inget fribelopp finns vid samordning med förvärvsinkomst.

3.3.2. Ansökan och utbetalning av förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Den förtroendevalda ska ansöka om förlängt ekonomiskt omställningsstöd senast två månader innan rätten till förlängt ekonomiskt omställningsstöd inträder.

För fortsatt utbetalning efter en beviljad period med förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs förnyad ansökan senast en månad innan den nya utbetalningsperioden ska påbörjas.

Maximalt två månaders förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan betalas ut retroaktivt, räknat från ansökningstillfället.

4 Information

I samband med hel- eller deltidspolitikers avgång från sitt uppdrag, lämnar pensionsmyndigheten dessa tillämpningsanvisningar som information angående rutiner för ansökan om pensions- och omställningsförmåner. Den förtroendevalda ansöker själv om pension och omställningsförmåner.

5. Pensionsbestämmelser enligt OPF-KL

Pensionsbestämmelserna enligt OPF-KL gäller alla förtroendevalda som väljs första gången 2014 eller senare med undantag av dem som vid tillträdet av uppdrag i Kungälv kommun:

- har rätt att uppbära egenpension på grund av anställning.
- har rätt att uppbära egenpension enligt PBF eller annat motsvarande regelverk, på grund av uppdrag hos Kungälv kommun
- har uppnått 67 års ålder.

Pensionsmyndigheten kan i enskilt fall besluta att OPF-KL ändå ska gälla, och bestämmer i så fall villkoren för detta.

Med egenpension på grund av anställning avses egenpension enligt PA-KL eller andra motsvarande äldre kommunala pensionsbestämmelser från anställning i Kungälv kommun.

5.1. Ålderspension

Kommunen sätter årligen av pensionsavgifter, beräknade på den förtroendevaldas pensionsgrundande årsinkomst, till en pensionsbehållning i kommunens balansräkning. Pensionsbehållningens värde ökas årligen med inkomstbasbeloppets utveckling.

5.1.1. Små pensionsavgifter

Om pensionsavgiften för ett kalenderår är mindre än 1,5 procent av inkomstbasbeloppet, betalas avgiften ut kontant året efter intjänandet i stället för att sättas av till en pensionsbehållning. Belopp under 200 kr utbetalas inte.

5.1.2. Pensionsinformation

Den förtroendevalda får information vid förfrågan från Soltak AB pensionshandläggare om sin ålderspension enligt OPF-KL, pensionsgrundande inkomst, avsättning av pensionsavgift och pensionsbehållning.

5.1.3. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka hos pensionshandläggare på Soltak AB om utbetalning av ålderspension senast tre månader före önskad utbetalning. Utbetalningen görs av KPA Pension.

5.2. Efterlevandeskydd

Ålderspensionen innehåller ett efterlevandeskydd. Det innebär att pensionsbehållningen betalas ut till efterlevande. Efterlevandeskyddet kan väljas bort i samband med ansökan om ålderspension.

Ersättning enligt efterlevandeskyddet beräknas och betalas ut av KPA Pension. För mer information, kontakta Pensionshandläggare på Soltak AB.

5.2.1. Ansökan om att ta bort efterlevandeskydd

Den förtroendevalda ska samtidigt med ansökan om utbetalning av ålderspension, på samma blankett, ange om efterlevandeskyddet ska upphöra.

5.2.2. Ansökan om utbetalning av efterlevandeskydd

I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka hos Soltak AB om utbetalning av pensionsbehållningen. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall. Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna tidsgräns.

5.3. Sjukpension

Sjukpension enligt OPF-KL betalas ut under den tid den förtroendevalda har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning.

En förtroendevald som avgår från uppdraget på grund av sjukdom har ett efterskydd i 270 kalenderdagar efter avgången. Efterskyddet innebär rätt till sjukpension om sjuk- eller aktivitetsersättning beviljas under efterskyddstiden. Rätten till efterskydd upphör om den förtroendevalda får nytt uppdrag eller anställning med pensionsrätt.

Under tid med sjukpension ska kommunen fortsätta att sätta av pensionsavgifter för ålderspension.

Sjukpensionen beräknas och betalas ut av KPA Pension. För mer information, kontakta Pensionshandläggare på Soltak AB.

5.3.1. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka hos Soltak AB om utbetalning av sjukpension senast tre månader efter beviljad sjuk- eller aktivitetsersättning. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

5.4. Familjeskydd

Familjeskydd kan betalas ut till efterlevande i samband med den förtroendevaldas dödsfall.

Familjeskydd/efterlevandepension beräknas och betalas ut av KPA Pension. För mer information, kontakta Pensionshandläggare på Soltak AB.

5.4.1. Ansökan

I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka hos Soltak AB om utbetalning av familjeskydd/efterlevandepension. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall.

Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.